

ಕೂನು

ಜನವರಿ-2024

ನಿರ್ಭಯದೊಡನೆ ಜೀವಿಸು

ಕಾನನ

ರಿಶರ್ಚ್‌ನಿರೀಕ್ಷೆಗೆ ಜಯಃ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಅಶ್ವತ್ಥ ಕೆ. ಎನ್.

ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರು

ನಾಗೇಶ್ ಒ. ಎಸ್.

ಸಹ ಸಂಪಾದಕರು

ಧನರಾಜ್ ಎಂ.

ಮಹದೇವ ಕೆ. ಸಿ.

ಸಂಪಾದಕೀಯ ತಂಡ

ವಿಪಿನ್ ಬಾಳಿಗ ಬಿ. ಎಸ್.

ಆನಂದ್ ಎಸ್.

ಮುರಳಿ ಎಸ್.

ಡಾ. ಮಧುಸೂದನ ಹೆಚ್. ಸಿ.

ಮೌನೇಶ್ ಕನಕಗಾರ

ಹುಸೇನ್ ನೇಣಿಕೆ

ಲೇಖನಗಳು

- * ನಿಸರ್ಗದ ಸಾಂಗತ್ಯ - ಕಲ್ಪನ ಎಂ.
- * ಜೇನು ಪ್ರಪಂಚ: ಭಾಗ-೧ (ಕೀಟದ ನಂಟು) - ಹರೀಶ ಎ. ಎಸ್.
- * ಜಿಮ್ ಕಾರ್ಬೆಟ್ ಕಾಡಿನ ರೋಚಕ ಅನುಭವದ ಕಥನ ಭಾಗ - ೪ - ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.
- * ವಿದ್ಯುತ್ ಅಂಟು ತಂತು(ತಂದ) ಆಪತ್ತು!
(ವಿವಿ ಅಂಕಣ) - ಜೈಕುಮಾರ್ ಆರ್.
- * ಬಸವನ ಹುಳು (ಕವನ) - ಓಬಯ್ಯ ಬಿ.
- * ಪ್ರಕೃತಿ ಬಿಂಬ - ಸನತ್ ಶಾನುಭೋಗ ದೀಪ್ತಿ ಎನ್.

ಮುಖಪುಟ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ
ಹರೀಶ್ ಎನ್.

ಮುಖಪುಟ
ನೇರಳೆ ಸೂರಕ್ಕಿ

ನಿರ್ಗಮನ ಸಾಂಗತ್ಯ

ಈ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಭಾಗವಾಗಿಯೇ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗದಂತೆ ಬದುಕುವುದನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೊರಟವರಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟೋ ಕುತೂಹಲಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಸ್ಯಪ್ರಬೇಧಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಆಹಾರ ಸರಪಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಪರಿಸರ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಸಮತೋಲನ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಕುರಿತಾದ ರೋಚಕವೆನ್ನಿಸಬಹುದಾದ ವಿಷಯಗಳು ಪರಿಸರ ಪ್ರೇಮಿಗಳನ್ನು ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ ಸಬಲರನ್ನಾಗಿಸುತ್ತವೆ.

ಚಾರಣ ನನ್ನ ಮೊದಲ ಅನುಭವವಲ್ಲವಾದರೂ, ದೊಡ್ಡಿಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಮೊದಲ ಅನುಭವ. ನಮ್ಮ ಪಯಣ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸುಮಾರು 3 ರಿಂದ 3.30ಕ್ಕೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಅದೇನೋ ಖುಷಿ, ಅದೇನೋ ಉತ್ಸಾಹ ತುಂಬಿದ ಚಿಗರೆಗಳ ರೀತಿ. ಸುಮಾರು 35 ಶಿಕ್ಷಕರು, ಅಶ್ವತ್ಥ ಸರ್ ಹಾಗೂ ಧನುಷ್ ಸರ್ ಮಾಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದ ಪರಿ, ಕಟ್ಟಿರುವೆಯ ಸಾಲನ್ನು ನೆನಪಿಸುವಂತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಕಂಗಳು ಅರಳಿ ನಿಂತದ್ದು ಅಲ್ಲಿರುವ ಅದೆಷ್ಟೋ ಪ್ರಭೇದದ, ಅದೆಷ್ಟೋ ರೀತಿಯ, ಅದೆಷ್ಟೋ ಬಣ್ಣದ ಗಿಡ-ಮರ ನೋಡದೇ ಇರುವ ಅದೆಷ್ಟೋ ಜಾತಿಯ ಹೂಗಳನ್ನು ನೋಡಿ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಸರಳ ಮತ್ತು ಸುಂದರ ವಾತಾವರಣ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮುದ ನೀಡಿದ್ದು, ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಅನೇಕ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಹೊಸ ಅನುಭವವನ್ನೇ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟವು. ಸಮತಟ್ಟಾದ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಾ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಕಾಲುಹಾದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡವು. ಸಮವಲ್ಲದ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ದಿಬ್ಬಗಳನ್ನು ಏದುಸಿರಿನೊಂದಿಗೆ ಹತ್ತಿ ಇಳಿಯುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಕೂತು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಪಯಣ ಸಾಗುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು.

ಸಾಗುವ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಮನೆಗಳಿದ್ದವು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಡದ ಅಡಿಪಾಯ, ಜಗ್ಗು(ಬೋರ್ವೆಲ್)ಗಳಂತಹ ಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡೆವು. ಈ ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲಿ ಜನವಸತಿ ಇದ್ದಿತೆಂದೂ, ಅವರೆಲ್ಲ ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಹಸುಗಳನ್ನು

ಮೇಯಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಬಂದವರೆಂದೂ, ಇಲ್ಲಿ ಪಶುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ವಾತಾವರಣ ಸಿಗುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಸಬೇಕೆಂದು ಆ ಗುಂಪಿನ ಹಿರಿಯ ನಿರ್ಧರಿಸಿದನೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆ ಗುಂಪಿನ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆ ನಿಂತರೆಂದೂ, ಆ ಬೆಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಊರುಗಳಿಗೆ ಅವರ ಹೆಸರೇ ಗುರುತಾಯಿತೆಂದೂ ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲಿಯ ಸುಮಾರು ಊರುಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೋ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರಿನೊಂದಿಗೆ ದೊಡ್ಡಿ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಊರಿನ ಹೆಸರಾಗಿವೆ. ದೊಡ್ಡಿ ಎಂದರೆ ದನಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸುವ ಅಥವಾ ಕೂಡುವ ಜಾಗ ಎಂದರ್ಥ.

ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಂದಷ್ಟು ಪೋಟೋಗಳನ್ನು ಕ್ಲಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹರಟೆಯೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪಯಣ ದೊಡ್ಡಿಬೆಟ್ಟ ತಲುಪಿತ್ತು. ಇದೆಲ್ಲಾ ಆಗುವಾಗ ಸಮಯ ಸುಮಾರು 4 ಗಂಟೆ ದಾಟಿತ್ತು. 'ಅಬ್ಬಾ! ಅಂತೂ ಬೆಟ್ಟ ತಲುಪಿದೆವು' ಎನ್ನುವಾಗ ಆದ ಖುಷಿ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ದೊಡ್ಡದಾದ ಬಂಡೆ ಹತ್ತಿ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿ ತಲುಪುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು ಆಗಲೇ ತಲುಪಿ, ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಾಗಲೇ ಶುರುವಾಯ್ತು ನೋಡಿ ಜೋರು ಗಾಳಿ, ಮಳೆ. ಛತ್ರಿ ತಂದವರೆಲ್ಲ ಅದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದರೆ ಮತ್ತೊಂದಷ್ಟು ಜನರು ಮಳೆಗೆ ಮೈಯೊಡ್ಡಿ, ಮಳೆಯನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸಿದರು. ಜೊತೆಗೆ ಹಿರಿಯ - ಕಿರಿಯರೆನ್ನದೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ

ಗುಂಡಿ, ಗೊಟರುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತ ನೀರನ್ನು ಎರಚುತ್ತಾ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಸಂತಸಪಟ್ಟದ್ದೂ ಆಯಿತು. ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದಿದ್ದ ಹಸಿರ ಮಾತೆಯನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಒಂದು ಚಂದ. ಜೊತೆಗೆ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ಪ್ರಕೃತಿಯ ರಮಣೀಯತೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಭಯಾನಕತೆಯ ಅರಿವೂ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳೊಂದಿಗೆ ನೆನಪುಗಳು ಕಳೆದುಹೋಗದಂತಹ ನೆನಪಿನ ಪೋಟೋವನ್ನೂ ಕ್ಲಿಕ್ಕಿಸಿದ್ದಾಯಿತು.

ಸಾಕೆನಿಸುವಷ್ಟು ಕುಣಿದ
ನಂತರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ತಂಡ
ತಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ
ಜೀವನದ ಕೆಲ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಮೆಲುಕು
ಹಾಕಿದರು. ಮತ್ತೊಂದಷ್ಟು ಜನರು
ಬೈನಾಕ್ಯುಲರ್ ನಲ್ಲಿ (ದುರ್ಬೀನು)
ಎಲ್ಲಾದರೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ನೋಡಲು
ಸಿಕ್ಕವೇನೋ ಅನ್ನೋ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ
ತೊಡಗಿದರು. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್
ಯಾವುದೇ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸುಳಿವೂ

ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಅವಕ್ಕೆ ಅರಿವಾಗಿರಬೇಕು ಕಾಡಿನ ವಾಸಕ್ಕಲ್ಲದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಾಡಿನೊಳಗೆ
ಬಂದಿದ್ದಾವೆಂದು! ನಂತರದಲ್ಲಿ ಒಂದಷ್ಟು ಚಹಾ ಹಾಗೂ ತಿಂಡಿಯ ಸಮಾರಾಧನೆಯೂ
ಆಯಿತು. ಆನಂತರದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತದವರೆಗೂ ಕಾದು, ಬೆಟ್ಟಗಳ ನಡುವಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವ
ಸೂರ್ಯ ಬಾನಲ್ಲಿ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಬಣ್ಣದೋಕುಳಿಯನ್ನು, ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಎಲೆಗಳ
ಮೇಲೆ ನಿಂತ ನೀರಿನ ಬಿಂದುಗಳು ಬಿಂಬಿಸುವ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲಿನ ಚಿತ್ತಾರವನ್ನು ಕಂಡೆವು. ಈ
ಅನುಭವಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಬೇರೆಯದೇ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದವೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.
ಪಂಜೆ ಮಂಗಳೇಶರಾಯರ 'ಎಲ್ಲಿ ಭೂರಮೆ ದೇವಸನ್ನಿಧಿ ಬಯಸಿ ಬಿಮ್ಮನೆ ಬಂದಳೋ'
ಅನ್ನುವ ಸಾಲು ಮನದಂಗಳದಲ್ಲಿ ರಿಂಗಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ
ಹಿತವೆನಿಸುವ ಒಂದಷ್ಟು ಭಜನೆ ಹಾಗೂ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ, ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು
ನಾವು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಭಾವ.

ದೊಡ್ಡಿಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲೇ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು
ಕಂಡೆವು. ಅದೇನೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, 'ದೊಡ್ಡಿ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಹಳ್ಳಿಗಳ
ಜನರು ಮನುಷ್ಯರ ದೇಹಗಳನ್ನು, ಜೋಡಿಸಿದ ಕಲ್ಲುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ, ಮೇಲೆ
ಚಪ್ಪಡಿ ಇಟ್ಟು ಆ ದೇಹದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೆಂಗಿನ ಗಂಟದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಸಹ ಇಟ್ಟು
ಬರುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಕಾಗೆ, ಗಿಡುಗ, ರಣಹದ್ದುಗಳು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಸಣ್ಣ
ಪುಟ್ಟ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಆ ದೇಹದ ಮಾಂಸವನ್ನು ಆಹಾರವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು. ಸ್ವಲ್ಪ
ದಿನಗಳ ತರುವಾಯ ಉಳಿದ ಅಸ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದನ್ನು
ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರಂತೆ ಎಂದು ಹಿರಿಯ ಶಿಕ್ಷಕರೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು. ಎಂಥ ಅಪರೂಪದ
ಯೋಚನೆ ಎನಿಸಿದರೂ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ
ಬದುಕನ್ನು ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಬಗೆಗೆ, ಕೊಳ್ಳು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಹಾರದ ಬಗೆಗೆ
ಸೋಜಿಗವೆನಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ ಗೌರವವೂ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಈಗಲೂ ಈ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು
ಟಿಬೆಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಜೊತೆಗೆ ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳು ಇಂದಿನ ಜನತೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ
ಎಂಬುದು ಅಷ್ಟೇ ಚಿಂತಿಸುವ ವಿಚಾರವೂ ಹೌದು.

ಕತ್ತಲಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನಮ್ಮ ಪಯಣ ಮತ್ತೆ ನಾಡಿನಡೆಗೆ. ಚಂದ್ರನೇನೋ ಆಗಸದಲ್ಲಿ ಬಂದು ದಾರಿ ತೋರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ. ಆದರೆ ನಗರದ ಜಿಗಿಮಿಗಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕಾಡಿನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟವು. ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಕೇಳಿಬರುವ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕೂಗು, ತರಗಲೆ ಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟಾಗ ಕೇಳುವ ಸದ್ದು ಭಯದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿದರೂ ಒಂಥರಾ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲೂ ನಡೆಯುವ ವೇಗಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ 3-4 ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಬೇರೆಯಾದರು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದ್ದ ಮಾತುಗಳು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಬರತೊಡಗಿದ್ದವು. ಕೆಲವರು ಅಬ್ಬಾ! ನಡೆದೂ ನಡೆದು ಸಾಕಾಯ್ತು ಎಂದರೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಅವರನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ಬೇಗ ಬೇಗ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಹರಸಾಹಸ ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳು ಬರ್ತಾವೆ ಅಂತ ಹೆದರಿಸಿದರೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೋಗೋಣ ಎಂದು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಛೇಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸುತ್ತಾ ಗಮ್ಯದಡೆಗೆ ಪಯಣ ಮುಂದುವರೆಸಿದೆವು. ಚಂದಿರ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಮಿಂಚುಹುಳುಗಳು ಕೂಡ 'ಹೇ... ನಾವು ದಾರಿ ತೋರಿಸೋಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡ್ತೀವಿ' ಅಂತ ಚಂದಿರನೊಂದಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಿದ್ದವು. ಅಂತೂ ಇಂತೂ ರಾತ್ರಿ 7.30ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯನ್ನು ತಲುಪಿದೆವು. ದೇಹಕ್ಕೆ ಆಯಾಸವಾಗಿದ್ದರೂ ಮನಸ್ಸು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಕೃತಿಯ ರಮಣೀಯತೆಯನ್ನು ನೆನೆದು ಪುಳಕಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು.

ಬಹುಶಃ ಅಂದು ನಾನು ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಕಾರಣವನ್ನು ನೀಡಿ ಹೋಗದೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ಒಂದು ಚೆಂದದ ಅನುಭವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ನಿಧಾನಗತಿಯ ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಜೊತೆಯಾದ, ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಡಿಯಿಡಲಾರದೇ ಸೋತಾಗ, ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದ ಹೇಳಲೇಬೇಕು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸರಪ್ರೇಮಿ ತಂಡದೊಂದಿಗೆ ನೀವು ಕೂಡ ಹೋಗಬಹುದು. ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರೊಂದಿಗೆ ಹಾಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಅಸ್ವಾದಿಸುವವರಾಗಿದ್ದು ಚಾರಣಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದರೆ! ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆಯಿದ್ದರೆ!

© ಕಲ್ಪನ ಎಂ.

ಲೇಖನ: **ಕಲ್ಪನ ಎಂ.**

ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ

© ಹರೀಶ ಎ. ಎನ್.

ಜೀನು ಪ್ರಪಂಚ: ಭಾಗ-೧

ಬಿನ್ನಹ

ಇದು ಕೇವಲ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಲ್ಪನಾ ಆಧಾರಿತ ಸರಣಿಯಾಗಿದ್ದು, ಕಥೆ ಕಾಲ್ಪನಿಕವಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವ ವಿವರಣೆಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತಕ್ಕೆ ಸತ್ಯವಾದವು. ಒಂದು ಕೀಟ ತನ್ನದೇ ಕಥೆಯನ್ನು ನಮಗೆ ಹೇಳುವಂತಾದರೆ ಹೇಗಿರಬಹುದು? ಆ ಕೀಟವು ನಮ್ಮನ್ನು (ಮನುಷ್ಯನನ್ನು), ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡುವ ಪರಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಪರಿ ಹೇಗಿರಬಹುದು ಎಂಬುವುದು ನನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ನಾನು ಆಯುಕೊಂಡದ್ದು ಒಂದು ಜೀನುನೋಣವನ್ನು.

ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಲು ಮತ್ತು ಮಾತನಾಡಲು ಭಯ, ಆದ್ದರಿಂದ ಬೇರೊಂದು ಜೀವಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ಆ ಜೀವಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹತ್ತಿರವಾಗಿ ಬರೆಯಬಹುದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಜೊತೆಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕಥೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಓದುಗರ ತಲೆಗೆ ಬಲವಂತವಾಗಿ ತುಂಬಬಹುದೆಂಬ ಸ್ವಾರ್ಥ.

ನಿಮಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಕಾರಣ ನಿಮಗಿರುವ ಹಾಗೆ ನನಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಹೆಸರಿಲ್ಲ, ಊರಿಲ್ಲ, ಜಾತಿ-ಧರ್ಮವಿಲ್ಲ ಆದರೆ ನಮಗೂ ಅಂತಹ ಜಾತಿಯನ್ನು ಪಂಗಡವನ್ನು ಅಂಟಿಕಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದು ನಿಮ್ಮದೇ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು

ವರ್ಗೀಕರಣಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಅವರವರ ಕಿತ್ತಾಟಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೊಣೆಯಲ್ಲ! ಆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನನ್ನು, ನನ್ನ ಪರಿವಾರದವರನ್ನು "ಜೇನು ನೋಣ" ಎಂದೇ ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಹೆಣ್ಣು ಜೇನು ನೋಣವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಂತಾನ ಭಾಗ್ಯ ಇಲ್ಲದವಳು, ಈಗ ನನ್ನ ವಯಸ್ಸು ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ದಿನಗಳಿರಬಹುದು. ನಾನು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಷಡ್ಭುಜಾಕೃತಿಯ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ, ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಅಣ್ಣ, ತಮ್ಮ, ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿಯರು ಬೆಳೆದಿದ್ದು ಕೂಡ ಇಂತಹ ಸಣ್ಣ ಷಡ್ಭುಜಾಕೃತಿಯ ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ. ಇಂತಹ ಕೋಣೆಗಳು ನೂರಾರು ಇದ್ದು, ಈ ಕೋಣೆಗಳ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ವಠಾರ (Colony) ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು.

ನಮ್ಮ ವಠಾರವನ್ನು ಮೂರು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಅಥವಾ ಮಹಡಿಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು, ಈ ವಿಂಗಡಣೆ ಮನುಷ್ಯರಂತೆ ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಕೆರೆಯ ಮೇಲಕ್ಕೆ, ಕೆಳವರ್ಗದವರಿಗೆ ಕೆರೆಯ ಕೆಳಗೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ವಿಂಗಡಿಸಿರುವುದು. ಅಲ್ಲ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು. ಮೇಲಿನ ಮಹಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಕರಂದವನ್ನು ಶೇಖರಿಸಲು ಮೀಸಲಿಟ್ಟರೆ, ಮಧ್ಯದ ಮಹಡಿಯೂ ಪರಾಗರೇಣುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಹಾಗೂ, ಕೊನೆಯ ಕೆಳ ಮಹಡಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಜನ್ಮ ಕೋಣೆಗಳಾಗಿ

ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮಹಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಣೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈಗಲೇ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ನಾನು ಹೆಣ್ಣಾದರೂ ಸಂತಾನಭಾಗ್ಯ ಇಲ್ಲದವಳು, ಕಾರಣ ಮೊಟ್ಟೆ ಇಡಲು ಬೇಕಾದ ಮೊಟ್ಟೆ-ಇಡಕವು ನನ್ನ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಸಹೋದರಿಯರಲ್ಲಿ ಕುಟಕವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಟಾಗಿದ್ದು, ಈ ಕುಟಕವನ್ನು ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ವಠಾರವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಳಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಕುಟುಕದ ಜೊತೆ ವಿಷವನ್ನು ಶತ್ರುಗಳ ದೇಹದೊಳಗೆ ಚುಚ್ಚುಮದ್ದುವಿನಂತೆ ಒಳಸೇರಿಸುತ್ತೇವೆ, ಒಮ್ಮೆ ನಾವು ಕುಟುಕದಿಂದ ಕುಟುಕಿದರೆ ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಜೀರ್ಣಾಂಗವೇ ಹೊರಬರುವುದರಿಂದ ಕೆಲಕಾಲದಲ್ಲೇ ನಾವೂ ಸಾಯುತ್ತೇವೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಲು ಕಾರಣ, ನಾನು ನನ್ನ ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿಯರಲ್ಲಿ, ಮುಂದೆ ಹುಟ್ಟಬಹುದಾದ ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ, ನನ್ನನ್ನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇನೆ (ಹೇಗೆಂಬುದನ್ನು ಮುಂದೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ).

ಚಿತ್ರ 1: ನಾನು, ನನ್ನ ತಾಯಿ/ರಾಣಿಯನ್ನಬಹುದು (ಗುರುತು ಮಾಡಿದ) ಮತ್ತು ಸೋದರ -ಸೋದರಿಯರು ನಮ್ಮ ವಠಾರದ ಷಡ್ಭುಜಾಕೃತಿಯ ಮನೆಗಳ ನಡುವೆ.

ಇನ್ನೂ ನನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ನನಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಸಹೋದರಿಯರು ಮತ್ತು ನೂರಾರು ಸಹೋದರರು, ನನಗೆ-ನನ್ನ ಸೋದರ-ಸೋದರಿಯರಿಗೆ ಒಬ್ಬಳೇ ತಾಯಿಯಾದರೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತಂದೆ ಬೇರೆ-ಬೇರೆ ಆಗಿರುವುದುಂಟು. ಆಕೆ ನನ್ನಂತಹ ಸಾವಿರಾರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡಿದ ಮಹಾತಾಯಿ. ಆದರೆ ನನ್ನ ತಂದೆ ಯಾರೆಂಬುದು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ, ಕಾರಣ ನನ್ನ ತಾಯಿ

ತನ್ನ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಬಾರಿ ಮಾತ್ರ ಗಂಡುಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಿಲನ ಪಯಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಪ್ರತಿ ಬಾರಿ ಪ್ರಣಯಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗಲೂ ಹತ್ತಾರು ಗಂಡುಗಳೊಂದಿಗೆ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಮಿಲನವಾಗುತ್ತಾಳೆ, ಎಲ್ಲಾ ಗಂಡುಗಳ ವೀರ್ಯವನ್ನು ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾಳೆ, ವೀರ್ಯಾಣುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಲಕ್ಷಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮೀರಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ವೀರ್ಯಾಣುವಿನೊಂದಿಗೆ ಫಲೀಕರಿಸಿದ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟರೆ ಅವು ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ, ವೀರ್ಯಾಣುವಿನೊಂದಿಗೆ ಮಿಲನವಾಗದೆ ಇಟ್ಟ ಮೊಟ್ಟೆ ಗಂಡು ನೊಣವಾಗುತ್ತದೆ. ವಠಾರದಲ್ಲಿ ಗಂಡುಗಳು ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸ-ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡದ ಕೇವಲ ಸೋಂಬೇರಿ, ತಿಂಡಿಪೋತಗಳಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ರೂಪದಲ್ಲೂ ಅನುಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇಡೀ ಮನೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮ್ಮ (ಹೆಣ್ಣುಗಳ) ಮೇಲಿರುತ್ತದೆ, ಮನೆಕಟ್ಟುವುದು, ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವುದು, ಮರಿಗಳ ಪೋಷಣೆ, ಮನೆಯ ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ರಕ್ಷಣೆ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣು ನೊಣಗಳು ಜನಿಸಲು ನಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಅವನ ವೀರ್ಯಾಣು ಬೇಕಿರುವುದರಿಂದ ಗಂಡು ಹುಳುಗಳನ್ನು ಸಾಕಾಲೇಬೇಕಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಮ್ಮೆ ಗಂಡು ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಜೊತೆ ಮಿಲನವಾದ ನಂತರ ವಠಾರಕ್ಕೆ ಗಂಡಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾದಷ್ಟು ಊಟ ಮತ್ತು ವಠಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ವ್ಯರ್ಥ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಗಂಡುಗಳ ರೆಕ್ಕೆ ಕಚ್ಚಿ ಬೀಳಿಸಿ ಸಾಯಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಚಿತ್ರ 2: ದೈಹಿಕವಾಗಿ ನನ್ನ, ನನ್ನ ತಾಯಿ, ಸೋದರರೊಂದಿಗಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ.

ನನ್ನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಈಗ ನನ್ನ ವಯಸ್ಸು ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ದಿನ, ಈಗ ತಾನೆ ನಾನು ಮರಿಯಿಂದ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಹುಟ್ಟೇ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾದದ್ದು, ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ತಾಯಿ ಷಟ್ಪಜಾಕೃತಿಯ ಸಣ್ಣ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಇಡಲಾಗಿತ್ತಂತೆ, ಮುಂದಿನ ಮೂರು ದಿನಗಳ ಕಾಲ

ನಾನು ಮೊಟ್ಟೆ ರೂಪದಲ್ಲೇ ಇದ್ದು, ನಾಲ್ಕನೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಸಣ್ಣ ಅಕ್ಕಿಯ ಗಾತ್ರದ ಮರಿಯಾಗಿ ಬಂದು ನಂತರ ಐದು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ನನ್ನ ಹಿರಿಯ ಸಹೋದರಿಯರು ತಿನ್ನಿಸುವ ಜೇನುತುಪ್ಪ ಮಿಶ್ರಿತ ಪರಾಗರೇಣುಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಆರನೆಯ ದಿನ ನನ್ನ ಹಿರಿಯ ಸಹೋದರಿಯರು ನನ್ನ ಷಟ್ಪುಜಾಕೃತಿಯ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ ಮೇಲೆ ನಾನು ನನ್ನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲೇ ಗೂಡನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹದಿಮೂರು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ನಿದ್ರಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ನಂತರ ವಯಸ್ಕಳಾಗಿದ್ದು. ಈ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಿನ ಮೊಟ್ಟೆಯಾಗಿ, ಐದು ದಿನ ಮರಿಯಾಗಿ, ಹದಿಮೂರು ದಿನ ಗೂಡುಹುಳುವಾಗಿ ದಿನ ಕಳೆದು ಈಗ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಾಗ ನನ್ನ ದೇಹ ರಚನೆಯೇ ಬದಲಾಗಿದ್ದು, ಈಗ ನಾನು ಮೂರು ಜೊತೆಯ ಕಾಲುಗಳನ್ನು, ಎರಡು ಜೊತೆಯ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ನನ್ನ ಎರಡು ಬದಿಯ ಮುಂದಿನ ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದು, ಹಿಂಬದಿಯ ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಗಿದ್ದರೂ ನಾನು ನಿಖರವಾಗಿ ಹಾರಡಲು ಸಹಕರಿಸುತ್ತವೆ. ಈಗ ನನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಮೂರು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು ತಲೆ, ಕೊರಳು, ಹೊಟ್ಟೆ ಭಾಗವೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಈಗ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯ ತುದಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳಿನಾಕರದ ಕುಟುಕವಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ವಿಷವನ್ನು ಸ್ರವಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ನಾನು ನನ್ನ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಪರಿವಾರದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

© ಸುನೀಲ್ ಕುಂಬಾರ್

© ಸುನೀಲ್ ಕುಂಬಾರ್

ಲೇಖನ: ಹರೀಶ ಎ. ಎಸ್.

ಜಿಕೆವಿಕೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ

ಜಿಮ್ ಕಾರ್ಬೆಟ್ ಕಾಫಿ ರೋಷಕ ಅನುಭವದ ಕಥಾ ಭಾಗ-೪

ಮೂರು ದಿನಗಳ ಪಕ್ಷಿ ಗಣತಿ ಕಾರ್ಯ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುಗಿಯುತ್ತಾ ಬಂದಿತ್ತು. ನಾಲ್ಕನೇ ದಿನ ನಾವು ಹಿಂದಿರುಗುವ ಸಮಯ. ಜಿಮ್ ಕಾರ್ಬೆಟ್ ಎನ್ನುವ ಅದ್ಭುತ ಅರಣ್ಯದ ರಾಶಿ ನೆನಪುಗಳ ಜೊತೆ, ರೋಮಾಂಚನ ಅನುಭವದ ಜೊತೆ ಇಲ್ಲಿನ ದಟ್ಟ ಕಾಡಿಗೆ ವಿದಾಯ ಹೇಳಿ, ಮರಳಿ ನಮ್ಮ ಮನೆ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಡುವ ಸಮಯ ಬಂದೇಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವನಸಿರಿಯ ಮಧ್ಯೆ ಕಳೆದ ಈ ಮೂರು ದಿನಗಳ ಸುಂದರ ಅನುಭವ ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಆಗುವಷ್ಟಿತ್ತು. ನೂರಾರು ಪಕ್ಷಿ ಸಂಕುಲಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ದಟ್ಟ ಕಾಡು; ಬಣ್ಣಿಸಲಸದಳ!

ಕೊನೆಯ ದಿನ ನಾವು ವಾಪಾಸ್ ರಾಮ್‌ನಗರ್ ನ (Ramnagar) ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಕಛೇರಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಬೇಕಿತ್ತು. ಜಿಮ್ ಕಾರ್ಬೆಟ್ ನ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿನ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಿಬಿರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಸರಿ ಸುಮಾರು ಅರವತ್ತು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರು ಪುನಃ ರಾಮ್‌ನಗರ್ ಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗಣತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಭವನದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಿತ್ತು. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ನಮಗೆ ಮೊದಲನೇ ದಿನವೇ ಸವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ನಾವು ತಂಗಿದ್ದ ಮುಂಡಿಯಾಪನೀ ಅರಣ್ಯ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಭವನದಿಂದ ರಾಮ್‌ನಗರ್ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಕಛೇರಿಗೆ ಸುಮಾರು ನೂರಾ ಇಪ್ಪತ್ತು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರವಿತ್ತು. ಬೆಟ್ಟ-ಗುಡ್ಡಗಳ ಇಕ್ಕಲಗಳ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಲು ನಾಲ್ಕು ತಾಸು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮನ್ನು ವಾಪಾಸ್ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ವಾಹನವು ಬೆಳಗ್ಗೆ 8 ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಅಷ್ಟರ ಒಳಗೆ ತಿಂಡಿ ತಿಂದು ಹೊರಡಲು ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಂಚೆಯೇ ತಿಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

© ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ ಆರ್

ಕೊನೆಯ ದಿನದ ಪುಟ್ಟ ಪಕ್ಷಿವೀಕ್ಷಣೆಗೆ, ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಸಹಚರ ಮುನೀಶ್ ತಯಾರಾಗಿ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಆರು ಗಂಟೆಯಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಒಬ್ಬ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಶಿಬಿರದಿಂದ ಹೊರಟೆವು. ನಾವು ತಂಗಿದ್ದ ಅರಣ್ಯ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಭವನದ ಹತ್ತಿರವೇ ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆವು. 8 ಗಂಟೆಯಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಹೊರಡಲು ತಯಾರಿರಬೇಕಿದ್ದ ಕಾರಣ ಹೆಚ್ಚು ದೂರ ಹೋಗುವಂತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅರಣ್ಯ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಭವನದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಹೊಳೆಯ ಪಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಪಯಣ ಸಾಗಿತ್ತು. ಬೆಳಗಿನ ಎಳೆ ಹೊಂಬಿಸಿಲು ದಟ್ಟ ಅರಣ್ಯದ

ಮರಗಳ ಮಧ್ಯೆ ನುಸುಳಿ ತನ್ನದೇ ಸುಂದರ ಚಿತ್ತಾರವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿತ್ತು. ಎಳೆ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಮೈಯೊಡ್ಡಿ ವಿಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಒಂದು ಕಡೆಯಾದರೆ, ಪುಟ್ಟ ಮರಿಗಳಿಗೆ ಗುಟುಕು ತಿನ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದೃಶ್ಯ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ. ಈ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಲವಲವಿಕೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಆಸ್ವಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಮಗೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಯಾವುದೋ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಣಿ ನಡೆದು ಬರುತ್ತಿರುವ ಶಬ್ದವು ಕಿವಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಶಬ್ದದ ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿಸಿದಾಗ ಅತಿ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ, ಅಂದರೆ ಒಂದು ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಹೆಜ್ಜೆ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ನದಿಯ ಪಕ್ಕದ ದಡದಲ್ಲಿ ಆನೆಗಳ ಹಿಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಕಾಣಿಸಿತು. ನಾವು ತಟ್ಟನೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತೆವು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಿದ್ದ ಅರಣ್ಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯು ಮೆಲು ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ 'ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಬನ್ನಿ ಸಾರ್, ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದೆ ಹೋಗೋಣ ಒಳ್ಳೆ ಫೋಟೋ ಸಿಗುತ್ತೆ' ಎಂದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಆನೆಗಳು ಇರುವ ಕಡೆಗೆ ಮುನ್ನಡೆದ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟದಷ್ಟು ಭಯ, ಅಂಜಿಕೆ ಇದ್ದರೂ ಆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವನ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಮೆಚ್ಚಿ ಮರು ಮಾತಾಡದೆ ಅವನನ್ನು ಮೌನವಾಗಿ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದೆವು. ಹತ್ತಿರತ್ತಿರವಾದಂತೆ ಆನೆಗಳ ದೊಡ್ಡ ಹಿಂಡೇ ಅಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಸರಿ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಆನೆಗಳು ಆ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿದ್ದವು. ದೊಡ್ಡ ಆನೆ, ಚಿಕ್ಕ ಆನೆ, ಮರಿ ಆನೆ ಎಲ್ಲವೂ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ನದಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡುತ್ತ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದವು.

© ಧನರಾಜ್ ಎಂ.

ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ನಾಗರಹೋಳೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಪಕ್ಷಿ ಗಣತಿಗೆಂದು ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಐದು ಅಥವಾ ಆರು ಆನೆಗಳಿರುವ ಹಿಂಡನ್ನು ನೋಡಿದ್ದುದ್ದೇ ಹೆಚ್ಚು. ಆದರೆ ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಆನೆ ಹಿಂಡನ್ನು, ಅದರಲ್ಲೂ ಅನತಿ ದೂರದಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡದ್ದು ತಿರುಕನಿಗೆ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನ ಭೋಜನ ಸಿಕ್ಕಂತಾಗಿತ್ತು. ಈ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಮುಖಾಂತರ ಸೆರೆಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆನೆಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಕಾರಣ ಭಯವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಭಯವನ್ನು ತಡೆಯಲಾಗದೆ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗಿದ್ದ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ನಾನು 'ಆನೆಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾನೇ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವೆ, ಆನೆಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕರೆ? ಸಾಕು ಹೊರಡೋಣ ಬನ್ನಿ' ಎಂದೆ. ಅವರು ನನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವಿಚಲಿತರಾಗದೆ "ಸಾಬ್ ಇಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಹಾಗೂ ಆನೆಗಳ ನಡುವೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಂಘರ್ಷ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿನ ಜನ ಆನೆ ಅಥವಾ ಆನೆಗಳ ಹಿಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಅವು ಹೋಗುವ ತನಕ ಏನು ಮಾಡದೇ ನಿಂತು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳ ಪಾಡಿಗೆ ಅವು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ನಾವು ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಹೆದರಬೇಡಿ" ಅವನ ಮಾತು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಮಾತನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾ 'ಇಲ್ಲಿನ ಜನರೂ ಅಷ್ಟೇ, ಆನೆಗಳನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಗಲಿಬಿಲಿಗೊಂಡು ಕೂಗಾಡುವುದು, ಹಾರ್ನ್ ಮಾಡುವುದು, ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುವುದು, ಕಿರುಚಾಡಿ ಆನೆಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುವುದು ಹೀಗೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಮಾಡದೇ, ಸಾವಕಾಶವಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರಕ್ಕೆ ಹೋದ ನಂತರ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದಲೇ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ನಮಗೆ ಮನುಷ್ಯರಿಂದ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಖಾತ್ರಿಯಾದರೆ ಅವುಗಳ ಪಾಡಿಗೆ ಅವು ಇರುತ್ತವೆ' ಎಂದರು. ಆನೆಗಳ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಈ ಸಾಮರಸ್ಯ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಖುಷಿಯಾಯಿತು.

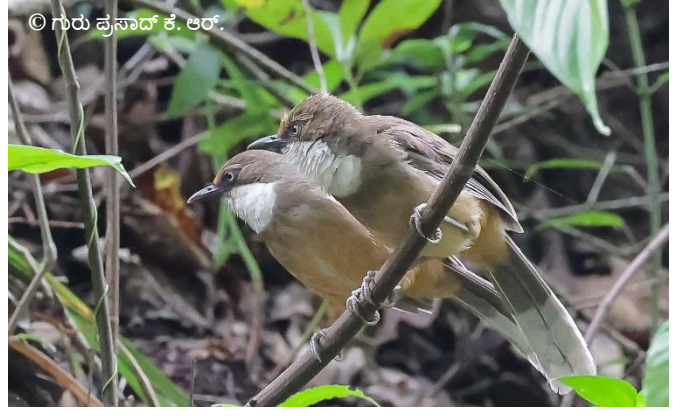
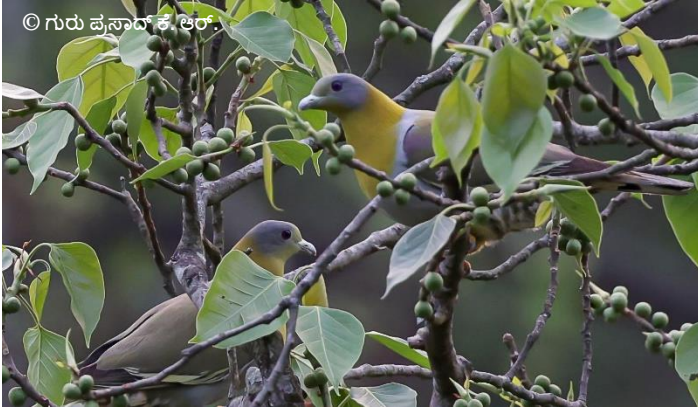

ತುಂಬಾ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದ ಆನೆಗಳ ಹಿಂಡನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಮೈ ರೋಮಾಂಚನವಾಗಿತ್ತು. ಒಂದೆರಡು ಪುಟ್ಟ ಆನೆ ಮರಿಗಳ ಆಟ, ಅವುಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ಅವುಗಳ ಸುತ್ತ ನೆರೆದಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಆನೆಗಳು, ಪುಟ್ಟ ಮರಿಗಳ ಅಮ್ಮನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಗಮನಿಸುವಿಕೆ ಎಲ್ಲವೂ ಮನಮೋಹಕವಾಗಿತ್ತು. ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಲಗ ಮುನ್ನಡೆಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೆಯೇ ಅವುಗಳ ವಿನೋದವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಐದರಿಂದ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಕಳೆದಿರಬೇಕು, ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿದ್ದ

ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಆನೆ, ನೀರಿಂದ ಮೇಲೆ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿತು, ಒಂದಷ್ಟು ದೂರ ಬಂದ ಅದು ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ಸೊಂಡಿಲನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅರಿತಂತೆ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗಿದ್ದ ಅರಣ್ಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ 'ಇನ್ನು ಸಾಕು ಸರ್ ಬನ್ನಿ ಹಿಂದೆ ಹೋಗೋಣ' ಎಂದು ಪಕ್ಕದ ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ಹಿನ್ನಡೆದವು.

ಅದು ನೀಡಿದ ಮುನ್ನೂಚನೆಯನ್ನು ಅರಿತ ಅರಣ್ಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಅನುಭವ, ಸಮಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸುತ್ತಾ ಎಲ್ಲರೂ ವಾಪಾಸ್ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕಿ ವೀಕ್ಷಣೆಯ ಕಡೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿದೆವು. ಎಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಕಾಡಿನ ಭಾಷೆ ಅರಿಯುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಲಿಯುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಕಾಡು ನಿರ್ಜೀವಿ, ನಿಗೂಢ, ಅಗೋಚರ, ಆಪತ್ತು, ಅಸ್ಪಷ್ಟ, ಅವಿರತ ಮೌನ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಗಳೆಲ್ಲ ಮೂಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಅದರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ಜೀವಿಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅರಿತಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಕೌತುಕ, ಆಹ್ಲಾದಕರ, ರೋಮಾಂಚಿತ ಎನಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆ ದಿನ ನಾನು ಅರಣ್ಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಕಲಿತೆ. ಅವರ ಸುತ್ತ ಇರುವ ಕಾಡೇ ಅವರ ಮಿತ್ರ. ಅವರ ಅನುಭವವೇ ಅವರ ಅಸ್ತ, ಅವರ ಸಮಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ಅವರ ಧೈರ್ಯ ಎಂದೆನಿಸಿದ್ದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ಅವರಿಗೂ ಎಲ್ಲರಂತೆ ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ, ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ ಎಂದರೂ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು, ಅಷ್ಟು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿದ್ದರೂ ಆ ಕಾಡಿನ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವುಗಳು ವಿನೋದದಿಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಇವರು ಸಹ ನೆಮ್ಮದಿ ಕಾಣುವುದನ್ನು ಕಂಡ ನನಗೆ ನಿಜಕ್ಕೆ ಎದೆ ತುಂಬಿ ಬಂತು. ಈ ಕಾಡಿನ ಜೀವಿಗಳು, ಅರಣ್ಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು, ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ಜೀವನವೇ ಎಷ್ಟೋ ಮಾನವ-ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರವಲ್ಲವೇ? ಎಂದೆನಿಸಿತು. ಇದನ್ನು ನನ್ನ ಜೊತೆಗಾರ ಮುನೀಶ್ ಜೊತೆ ಚರ್ಚಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಅವನು ಎಲ್ಲಿರುವನು ಎಂದು ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿದೆ ಆಗಲೇ ತಿಳಿದದ್ದು ನನಗೆ, ನಾವಾಗಲೇ ನಾವು ತಂಗಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಮರಳಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು. ಮುನೀಶ್ ಜೊತೆ ಇದನ್ನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪುರೊಸ್ಕೃತಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸೋಣ ಎಂದು ಸುಮ್ಮನಾದೆ.

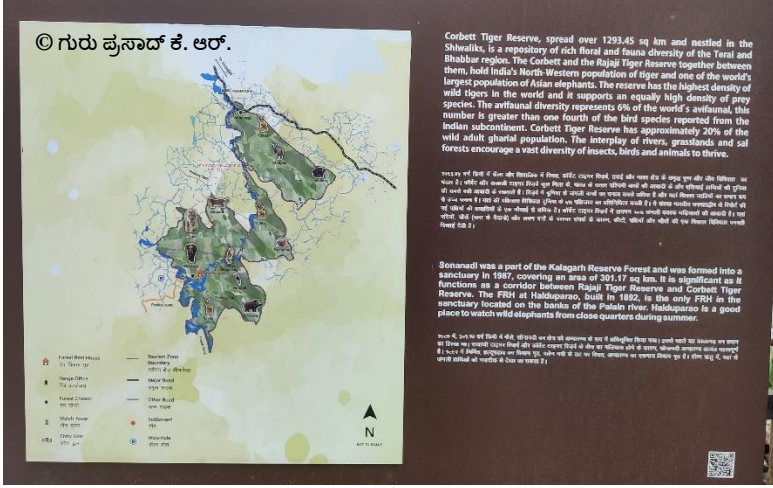

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಜೀಪ್ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ತಿಂಡಿ ಮುಗಿಸಿದ ಇಬ್ಬರೂ ನಮ್ಮ ಲಗೇಜ್ ಅನ್ನು ಜೀಪ್ ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ನಮಗೆ ಈ ಅದ್ಭುತ ಪ್ರಪಂಚದ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಅರಣ್ಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಹೃದಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಂದಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಿಡುಬಿಡಾದೆವು. ನಮ್ಮ ಜೀಪ್ ಅಲ್ಲಿಂದ 20 ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ಯಾಂಪ್ ನಿಂದ ಪಕ್ಕಿ ಗಣತಿಗೆಂದು ಬಂದಿದ್ದ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರನ್ನು ಸಹ ಕರೆದೊಯ್ಯಬೇಕೆಂದು ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಲುಪಿದ ನಾವು ಅವರನ್ನು ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ರಾಮ್‌ಗರ್ ಕಡೆ ಹೊರಟೆವು.

ಮೊದಲನೇ ದಿನ ರಾಮ್‌ಗರ್ ನಿಂದ ನಮ್ಮ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಗಳಿಗೆ ಬರುವಾಗ ಕಾಡಿನ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದ ನಾವು, ಹೋಗುವಾಗ ಬೇಗ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಕಾರಣ ಜಿಮ್ ಕಾರ್ಬೆಟ್ ಕಾಡಿನ ಕಾಡು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗದೆ ಮಾಮೂಲಿ ರೋಡ್ ಮೂಲಕ ಹೋಗಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆವು. ದಾರಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಡಿದಾದ ಕಣಿವೆ, ದೊಡ್ಡ ಬೆಟ್ಟಗಳು, ಗುಡ್ಡಗಳು, ರೋಡಿಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಸೇತುವೆ, ನೀರಿನ ಜಲಪಾತ, ಉತ್ತರಾಖಂಡ್ ನ ನೈಜ ರೋಡಿನ ಅನುಭವ, ಎಲ್ಲವೂ ಪುಳಕಿತಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮೊದಲನೇ ದಿನ ಕಂಡ ಕಾಡುಗೂ ಈಗ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಕಾಡುಗೂ ಎಷ್ಟು ಭಿನ್ನವಲ್ಲವೇ ಎನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನಾವು ಬಂದ ಮೊದಲನೇ ದಿನ ನಿಗೂಢ ವಾಗಿದ್ದ ಕಾಡು ಇಂದು ಮಿತ್ರನಾಗಿದೆಯಲ್ಲವೇ ಎನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಅದೃಷ್ಟವೋ? ಏನೋ? ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ತಂಗಿದ್ದ ದಿನ ಮಳೆರಾಯ ಕರುಣೆ ತೋರಿದ್ದ. ಮೋಡ ಇದ್ದರು ಜೋರು ಮಳೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವಾಪಾಸ್ ಬರುವ ದಿನ ಮಳೆರಾಯ ಅಲ್ಲಿನ ರೌದ್ರ ನರ್ತನವಾದ ತನ್ನ ನೈಜ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತೋರಿದ. ಜೀಪ್ ನಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದ ನಮಗೆ ಮುಂದಿನ ರಸ್ತೆಯೇ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಳೆಯಿಂದ ರಸ್ತೆಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿನ ಬೆಟ್ಟಗಳಿಂದ ಹರಿದು ಬರುವ ನೀರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಜಲಪಾತವನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿತ್ತು.

ಬೆಟ್ಟ ಇಳಿದು ರಾಮ್‌ಗರ್ ಕಡೆ ಬರ್ತಾ ಇದ್ದಾಗ ಮಳೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಜೀಪ್ ನ ಚಾಲಕ ದಾರಿಯದ್ದಕ್ಕೂ ಸಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳ, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಅಂತೂ ರಾಮ್‌ಗರ್ ತಲುಪಿದಾಗ ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾಗಿತ್ತು. ಆಗಲೇ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಕಡೆ ಇಂದ ಕೆಲವು ತಂಡಗಳು ಆಗಮಿಸಿದ್ದವು. ಎಲ್ಲಾ ತಂಡಗಳು ಬಂದ ಮೇಲೆ, ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಅನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಪಕ್ಷಿ ಗಣತಿ ಕಾರ್ಯದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿದೆವು.

ನಂತರ ಈ 1300 ಚದರ ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ಗಳ (1318.54 square kilometres) ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಕಾಡಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಅಪರೂಪದ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಅದರ ಪೋಟೋಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುಖೇನ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅನುಭವ ಹಂಚಿಕೊಂಡು

ಬೀಳ್ಕೊಡುಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾದೆವು. 9 ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ 62 ಜನ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರು ಸುಮಾರು 275 ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅಪರೂಪದ ಸ್ಥಳೀಯ ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದೆವು. ಅದರ ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಚಿಟ್ಟೆ ಪ್ರಭೇದಗಳ ದಾಖಲೀಕರಣ ಕೂಡ ಆಗಿತ್ತು. ವಂದನಾರ್ಪಣೆ ಬಳಿಕ ನಮ್ಮ ನಾಲ್ಕು ದಿನದ ಜಿಮ್ ಕಾರ್ಬೆಟ್ ಕಾಡಿನ ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಕಾರ್ಯ ಸಮಾಪ್ತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನೆನಪಿನ ಬುತ್ತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆಯ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟೆವು.

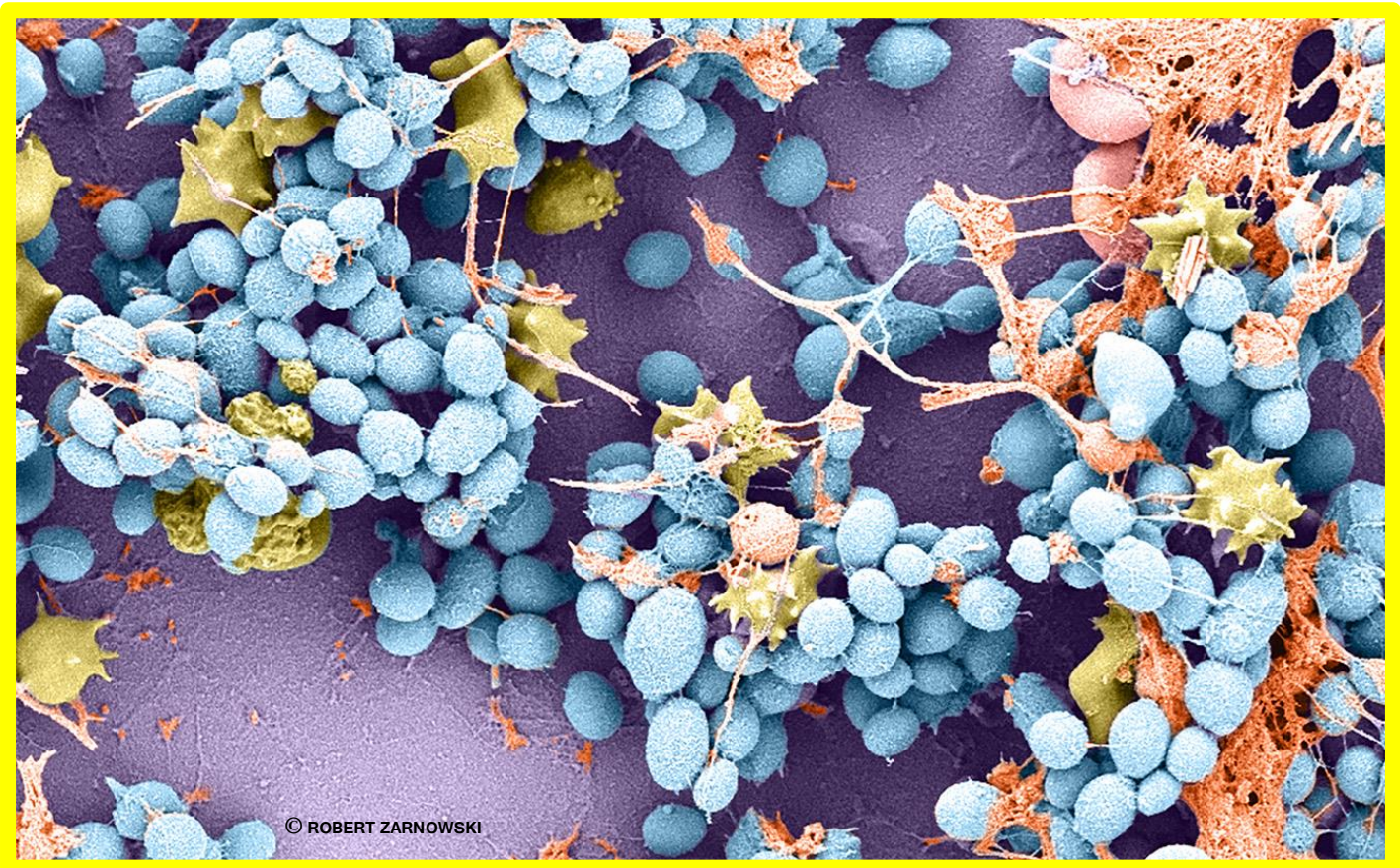
ಜಿಮ್ ಕಾರ್ಬೆಟ್ ಕಾಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸಣ್ಣ ಮಾಹಿತಿ.

- ಒಟ್ಟು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ - 1318.54 ಚದರ ಕಿಲೋಮೀಟರ್.
- ಕೋರ್ ಏರಿಯಾ - 520 ಚದರ ಕಿಲೋಮೀಟರ್
- ಅರಣ್ಯದ ವಿಧ - ದಟ್ಟವಾದ ತೇವಾಂಶವುಳ್ಳ ಎಲೆಯುದುರುವ ಕಾಡು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾಲ್, ಹಲ್ಲು, ಪೀಪಲ್, ರೋಹಿಣಿ ಮತ್ತು ಮಾವಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ನದಿಗಳು - ಕೋಸಿ ನದಿ, ರಾಮಗಂಗಾ ನದಿ
- ಬೆಟ್ಟಗಳು - ನೈನಿತಾಲ್, ಭೀಮತಾಲ್, ನೌಕಿಚಿತಾಲ್, ಮುಷಿಕೇಶ, ಸತ್ತಾಲ್.
- ತಾಪಮಾನ - ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ 40°C ಮತ್ತು ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ 8°C
- ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ - ಸರಾಸರಿ 1133 ಮಿ. ಮೀ

ಲೇಖನ: ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ

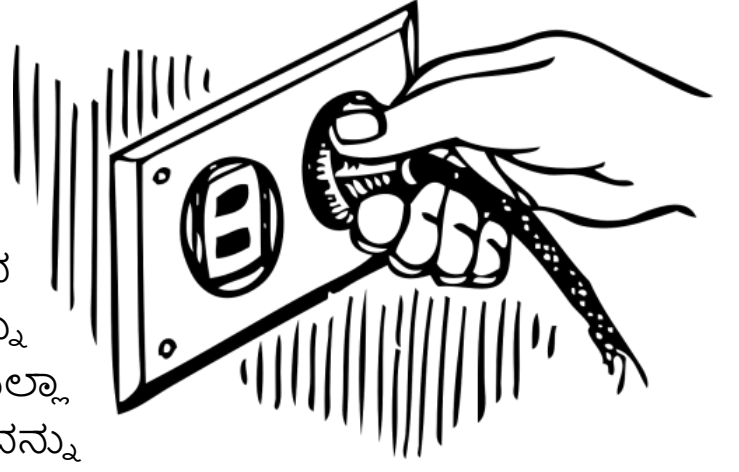

ವಿದ್ಯುತ್ ಅರಿತು ತರಿತು(ತರಿದ) ಆಪತ್ತು!

ವಿವಿ ಅಂಕಣ

ಅಪ್ಪ ರೈತನಾದರೂ ಸಮಯ ದೊರೆತಾಗ ಊರಿಗೆ ತಿಳಿದ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಷಿಯನ್ ಕೂಡಾ ಆಗಿದ್ದರು. ಹೀಗೊಂದು ದಿನ ನಾನು, ಅಪ್ಪ, ಅಮ್ಮ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಂದಿರೆಲ್ಲರೂ ಅಪ್ಪನ ಜೊತೆ ಕೂತು ಹಾಗೆ ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾ ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ಬಲ್ಬುಗಳನ್ನು ವೈರಿಗೆ ಅಂಟಿಸುತ್ತಾ ಮದುವೆ ಸಂಭ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಸೀರಿಯಲ್ ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದ ಸೀರಿಯಲ್ ಸೆಟ್ಟುಗಳು ದುಬಾರಿ ಎಂದೇನೋ ಅಪ್ಪ ಅವುಗಳನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಯಾರಿಸೋಣ ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿ, ಮನೆಯವರನ್ನೇ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸೀರಿಯಲ್ ಸೆಟ್ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ (ಸುಮಾರು 3-4ನೇ ತರಗತಿ ಹುಡುಗ) ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಲಿತಿದ್ದ ನನಗೆ ಒಳಗೊಳಗೆ ಅಭಿಮಾನದ ಖುಷಿ. ನಾನೂ ಒಂದು ರೇಂಜಿಗೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಷಿಯನ್ನೇ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೆ. ಹೀಗೊಂದು ಬಾರಿ ಸೀರಿಯಲ್ ಸೆಟ್ಟನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಮಧ್ಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಲ್ಬುಗಳು ಅಂಟದೇ ಹೋದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಬಲ್ಬುಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ಲೂಸ್ ಕನೆಕ್ಷನ್ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಸರಿಪಡಿಸುವಾಗ ಕೈ ವಿದ್ಯುತ್ ಇದ್ದ ವೈರ್ ಗೆ ತಾಗಿ ಝಳ್... ಎಂದು ಬಾರಿಸಿ ಒಂದೆರೆಡು ಅಡಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಎಸೆಯಿತು. ಆಗಲೇ ತಿಳಿದದ್ದು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಷಿಯನ್ ಆಗಲು ಇಂತಹ ಶಾಕುಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ಸರಿಯಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಆ ಅನುಭವ ತುಂಬಾ ಹೊಸದಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಕಣ್ಣಿಗೇ ಕಾಣದ ಒಂದು ಶಕ್ತಿ ನಮ್ಮನ್ನೇ ದೂರಕ್ಕೆ

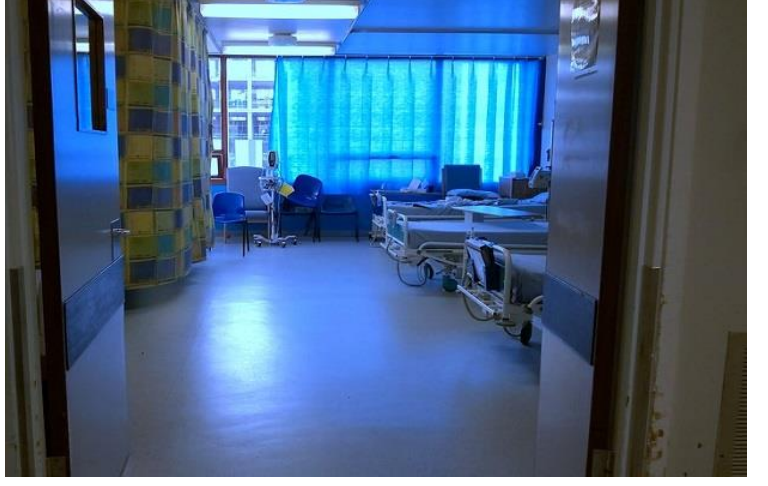
ಎಸೆಯುವ ಪ್ರಭಾವ ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ಅಚ್ಚರಿ ಕೂಡಾ ಆಯ್ತು. ಆದರೆ ಕಡಿಮೆ ಪರಿಣಾಮದ ಅಂತಹ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ (ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಚಾರ್ಜ್) ಒಂದು ಶಿಲೀಂಧ್ರ ರೋಗ ಪಸರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಊಹಿಸಲೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ (ಬೆಳೆದು ಡಿಗ್ರಿ ಪಡೆದ ನಂತರವೂ). ಆದರೆ ಹೊಸದೊಂದು ಸಂಶೋಧನೆ ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ 'ಕ್ಯಾಂಡಿಡಾ ಆರಿಸ್' ಎಂದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ರೋಗ ತರುವ ಶಿಲೀಂಧ್ರವೊಂದು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಚಾರ್ಜ್ ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬಹುಪಾಲು ಎಲ್ಲಾ ಜಾಗಗಳಲ್ಲೂ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ರೋಗವನ್ನು ಹರಡುತ್ತಿವೆಯಂತೆ. ದುರಂತವೆಂದರೆ ಇದರ ಈ ವಿಶೇಷ ಅಂಟು ಗುಣದಿಂದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಉಪಕರಣಗಳ ಮೇಲೂ ಬಿಡದೆ ಸಲೀಸಾಗಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆಯಂತೆ!

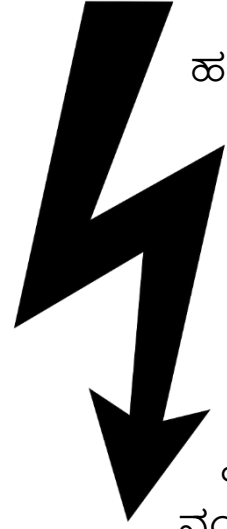
ಮಾರಕ ಗುಣ ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಶಿಲೀಂಧ್ರಗಳು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ರೋಗಿಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಲ್ಲೇ ಹೀಗೆ ಹರಡುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣ ಅದರಿಂದ ಬರುವ ರೋಗವೂ ಸಹ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹರಡುತ್ತಿದೆಯಂತೆ. ಬೇರೆ ಶಿಲೀಂಧ್ರಗಳು ನೀರಂಜಿಕೆಯ (ಹೈಡ್ರೊಫೋಬಿಕ್) ಪ್ರೋಟೀನ್ ಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ತನ್ನ ಹಾಗೆ ಇರುವ ಬೇರೆ ನೀರಂಜಿಕೆಯ

ವಸ್ತುಗಳ ಕಡೆ ಆಕರ್ಷಿತವಾಗಿ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ಕ್ಯಾಂಡಿಡಾ ಆರಿಸ್ ಶಿಲೀಂಧ್ರವು SCF1 ಎಂಬ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಅನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಧನಾತ್ಮಕ ಚಾರ್ಜ್ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಋಣಾತ್ಮಕ ಚಾರ್ಜ್ ಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ವಸ್ತುಗಳಿಗಲ್ಲಾ ಆಕರ್ಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ, ನಾವು ನೋಡುವ ಗೋಡೆಗಳು, ಬಳಸುವ ಎಷ್ಟೋ ವಸ್ತುಗಳು ಹಾಗೂ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಉಪಕರಣಗಳು ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಮನುಷ್ಯನ ಚರ್ಮಗಳ ಮೇಲೆ ಸಹ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಋಣಾತ್ಮಕ ಚಾರ್ಜ್ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನೆಲೆಸಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಅಂಟುವಿಕೆ ಉಳಿದ ಶಿಲೀಂಧ್ರಗಳ ನೀರಂಜಿಕೆಯ ಅಂಟುವಿಕೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬಲವಾಗಿರುತ್ತದೆಯಂತೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಈ ಮಾರಕ ಶಿಲೀಂಧ್ರವು ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ತಾನು ಸಲೀಸಾಗಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಶುರುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಪರಿಣಾಮ, ನಮಗೆ ಬರುವ ಶಿಲೀಂಧ್ರ ರೋಗಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಮಾರಕ ಪರಿಣಾಮಗಳು.

ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲೆಂದೇ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಇಲಿಗಳ ಸುತ್ತ ಹಾಗೂ ಚರ್ಮ ಜೀವಕೋಶಗಳ ಸುತ್ತ ಈ ಮಾರಕ ಶಿಲೀಂಧ್ರವನ್ನು ಇರಿಸಿದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಅದು ಎರಡರಲ್ಲೂ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಆ ಶಿಲೀಂಧ್ರಗಳು SCF1 ಪ್ರೋಟೀನ್ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಗುಣವನ್ನೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು.

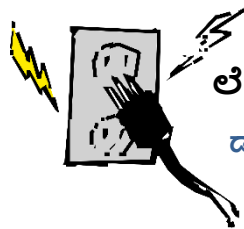

ಆಗ ಅದು ಇಲಿಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಬಹುಶಃ ಈ ಮಾರಕ ಶಿಲೀಂಧ್ರ ಹರಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲ ಮುರಿದಂತೆ ಆಯಿತು. ಜೊತೆಗೆ ಅವುಗಳು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ರೋಗಕ್ಕೆ ಮದ್ದು ಕೂಡಾ ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಹಾಗಾಯಿತು.

ಹೇಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲದ ಇಂತಹ ಎಷ್ಟೋ ರೋಗಿಗಳು ಈಗ ಇಷ್ಟು ಸಲೀಸಾಗಿ ಹರಡುತ್ತಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಮಾರಕ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ತರುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ಅದು ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ವೇಗವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ಜೀವನಶೈಲಿಯೇ ಕಾರಣ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಬದಲಾಗಿದ್ದರೆ ಇಂತಹುದೆಲ್ಲಾ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಸಮಯ ಸರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲವೂ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. 'ಬದಲಾವಣೆ ಜಗದ ನಿಯಮ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಬಹುಶಃ ಆ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಕುರುಡಾಗಿ, ಪ್ರಕೃತಿ ವಿರೋಧವಾಗಿರುವುದರಿಂದ. ಇಂತಹ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಉದಾಹರಣೆಗಳ ನಂತರವಾದರೂ ನಮ್ಮ ಬದಲಾದ ಜೀವನ ಶೈಲಿಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಕರೆದು ಹೋಗುತ್ತಿವೆ? ಎಂದು ಕಣ್ಮರಿಸಿ ನೋಡಬೇಕಿದೆ ಹಾಗೂ ಮುಂದಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಗಾ ಇರಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ ಎನಿಸುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲವೇ...?

ಮೂಲ ಲೇಖನ: www.snexplores.org

ಲೇಖನ: **ಜೈಕುಮಾರ್ ಆರ್.**

ಡಬ್ಲ್ಯು. ಸಿ. ಜಿ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ

ಪರಿಸರದ ಬಗೆಗಿನ ಏಕೈಕ ಕನ್ನಡ
ಇ-ಮಾಸಿಕಕ್ಕೆ ನೀವೂ ಸಹ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ

ಕಾನನ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಹಲವಾರು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ೧೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅದರ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ (website) ಸ್ವಲ್ಪ ವೆಚ್ಚ ತಗುಲುತ್ತದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುವ ದಾನಿಗಳು ದೇಣಿಗೆ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಸಹಕರಿಸಬಹುದು.

ಅಕೌಂಟ್ ನ ಮಾಹಿತಿ ಕೆಳ ಕಂಡಂತಿದೆ *

Bank Name: Bank of Baroda
Account type: Current account
Account no: 67560200001138
Account Name: Wildlife Conservation Group
IFSC Code: BARB0VJRAGI (zero in middle)

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ:

<https://kaananamag.in/>
<https://indiawcwg.org/>

ಅಶ್ವಥ ಕೆ. ಎನ್. : +91 9740919832
ನಾಗೇಶ್ ಬಿ. ಎಸ್. : +91 9620223223

*- Donations are exempted from Income Tax
under section 80 G (IT act 1961)

ಬಸವನ ಹುಳು

ಯಾರೇ ನೀ ಹುಳುವೇ ಮೃದುವಂಗಿಯ ಮಾಣಿಕ್ಯವೆ
ಬೆಳ್ಳಿ ಬೆಳಕಿನ ಪಥವ ರಚಿಸಿ ಬನದಲೆಯಲಿ ತೆರಳಿರುವೆ
ಭುವಿ ಬಕುಳದಿ ಕಂಗೊಳಿಸೊ ಕಾನನದ ಕುಸುರಿ ಕಲೆಯೆ
ತೇರ ತೋರಣದ ಶಂಖನರಳಿಸಿ ಹೊತ್ತು ಹೊರಟಿರುವೆ.
ಹೂಮಾಲೆಯ ಅಂಬರದಲಿ ಮೈಮೆರೆಯೊ ಮಕರಂದವೆ
ಚುಂಬಿಸಿ ಸವಿ ಸವೆದು ಸಿಹಿ ನೆನಪ ಹೊತ್ತು ಹೊರಟಿರುವೆ.

ಮಧಿಸಿದ ಜಡ ಮಣ್ಣನು ಜಡ ಮರವನು ಮಂಥನಿಸಿ
ಅಣು ಕಣದಲಿ ಸತ್ವ ಸಾರವ ಪಸರಿಸಿದ ಶಂಬಕ ಹುಳುವೆ.
ವನ ದೇವಿಯ ಕೊರಳಲಿ ಕೋಲ್ಮಿಂಚಿನ ಕಣ್ಣಾಲೆಯೆ
ಮೂರೆವ ತೋರೆಯೊಡಲಲಿ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಸಾಗುವ ಬನದುಳುವೆ
ಓ ಬಸವನ ಹುಳುವೇ ಮಿಂಚಿ ಮರೆಯಾಗುವೆಯೇಕೆ ಮೌನವೆ
ತನು ಮನಸಿನ ಮೆದು ಮಾಂತ್ರಿಕ ಮಂದಾಸಿನ ಚಿಪ್ಪಿನುಳವೆ

ನೆಲ ಜಲದಲಿ ಬರ ಭುವಿಯಲಿ ಸಾಗುವ ನಿನ್ನಂದದ ಹಾದಿ
ಕಣ್ಣರಳಿಸಿ ಕನವರಳಿಸಿ ಪರಿಶುದ್ಧದ ಪರಿಸರಕೆ ನೀ ನಾಂದಿ
ಬಸಿರೊಡಲಿನ ಬಡ ಜೀವಕೆ ಭಕ್ಷ ಬೋಜನದ ಸವಿಯಾಗಿ
ಕಣ ಕೀಟದ ನವ ಜೀವದ ಕನಸಿನಾಲಯಕೆ ಕಾರುಣ್ಯವಾಗಿ
ನಿನ್ನ ಚಿಪ್ಪಿನರಮನೆಯ ಕೆತ್ತನೆಗೆ ಮನಸೋತ ಮನುಜ ಮನೆಗೆ
ಜೀವೋತ್ಸವ ಜಯಮಾಲೆಯ ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಸರಮಾಲೆಯಾದೆ

ಭುವಿ ಪುತ್ರನ ಅರವಿನಜ್ಞಾನಕೆ ನೀ ನಾಶಕನಾಗಿಹಿದುಂಟು
ನಿಸ್ವಾರ್ಥದ ನಿನ್ನ ಸೇವೆಯ ಕಾಯಕವ ಅರಿವವರು ಯಾರುಂಟು
ಬಹುವಿರಳ ಬಡ ಜೀವಕೆ ಬದುಕಿ ತೋರುವವರು ಯಾರುಂಟು
ಜೀವಾಂಕುಲಕೆ ನಿನ್ನ ಸರಪಳಿ ಕೊಂಡಿಯ ಆಧಾರದ ಅರಿವುಂಟು
ಪರಿಸರದ ಅನುಗಾಲದ ಸರಿಸಮಕೆ ನೀ ಜೀವಿಸುವುದುಂಟು
ನಲುಗದಿರು ನಸಿಸುವ ನಿನಕುಲಕೆ ಸಂರಕ್ಷರ ಮನದಂಗಳವುಂಟು

- ಓಬಯ್ಯ ಬಿ.

ATREE ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ

ಪ್ರಕೃತಿ ಚಿರಂಜಿ

ಕನ್ನೀಲಿ ನೀರು ಕೋಳಿ

© ಸನತ್ ಶಾನುಭೋಗ

ಮಧ್ಯಪ್ರಾಚ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಉಪಖಂಡದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಧೈಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ ನದಿಗಳ, ಸರೋವರಗಳ ಜೊಗುಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಈ ಕನ್ನೀಲಿ ನೀರು ಕೋಳಿಯು ರಾಲಿಡೇ (Rallidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಪೋರ್ಫೈರಿಯೊ ಪೋಲಿಯೊಸೆಫಾಲಸ್ (*Porphyrio poliocephalus*) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ನೀಲಿ ಮಿಶ್ರಿತ ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣದ ಈ ಹಕ್ಕಿಯು ಕೆಂಪು ಹಣೆ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಕೊಕ್ಕು ಹಾಗೂ ಕಾಲುಗಳು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಸ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ಕಾಂಡಗಳು, ಬೇರುಗಳು, ಎಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಜಲಸಸ್ಯಗಳ ಬೀಜಗಳು, ಕೆಲವು ಕೀಟಗಳು, ಕಪ್ಪೆಗಳು, ಇತರ ಸಣ್ಣ ಜೀವಿಗಳು ಇದರ ಆಹಾರವಾಗಿವೆ.

ಗುಳುಮುಳುಕ

© ಸನತ್ ಶಾನುಭೋಗ

ಭಾರತ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ಶ್ರೀಲಂಕಾ, ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಜಲಮೂಲಗಳಿರುವೆಡೆ ಕಂಡುಬರುವ ಈ ಹಕ್ಕಿಯು, ಪೊಡಿಸಿಪಿಡಿಡೆ (Podicipedidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಟಾಕಿಬ್ಯಾಪ್ಟಿಸ್ ರುಫಿಕೋಲಿಸ್ (Tachybaptus ruficollis) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಹವು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಕಂದು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿದ್ದು, ಮೊನಚಾದ ಕೊಕ್ಕು ಹಾಗೂ ಕಿರಿದಾದ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಏಪ್ರಿಲ್ ನಿಂದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳ ಜೋಂಡು, ತೇಲುವ ಕಸಕಡ್ಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಗೂಡು ಕಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಾಂಸಾಹಾರಿಯಾಗಿದ್ದು, ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಮೀನು, ಜಲಚರಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗೇಳುವುದು, ಈಜಾಡುವುದು ಇದರ ವಿಶೇಷತೆಯಾಗಿದೆ.

ಕಂದು ಜೌಗುಕೋಳಿ

© ಸನತ್ ಶಾನುಭೋಗ

ಭಾರತ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ, ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್, ಆಗ್ನೇಯ ಚೀನಾ ಮತ್ತು ವಿಯೆಟ್ನಾಂ ದೇಶಗಳ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಈ ಹಕ್ಕಿಯು ರಾಲಿಡೇ (Rallidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಜಪೋರ್ನಿಯಾ ಅಕೂಲ್ (*Zapornia akool*) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಹದ ಮೇಲ್ಭಾಗವು ಕಂದು ಬಣ್ಣವಿದ್ದು, ಮುಖ, ಎದೆ ಮತ್ತು ಹೊಟ್ಟೆಯು ಬೂದು ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಾಲುಗಳು ಉದ್ದವಾಗಿದ್ದು, ಕಂದು ಮಿಶ್ರಿತ ಬೂದು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿದ್ದು, ಕಿಟಗಲು, ಹುಳುಗಳು, ಸಣ್ಣ ಕಪ್ಪೆಗಳು ಹಾಗೂ ಮೃದ್ವಂಗಿಗಳು, ಬೀಜಗಳು, ಹುಲ್ಲು, ಚಿಗುರುಗಳು ಮತ್ತು ಹಣ್ಣುಗಳು ಇವುಗಳ ಆಹಾರವಾಗಿವೆ.

ಕರಿತಲೆಯ ಕಡಲಕ್ಕಿ

© ಸನತ್ ಶಾನುಭೋಗ

ಯುರೇಷಿಯಾದಾದ್ಯಂತ ಕೊಳಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಈ ಹಕ್ಕಿಯು ಲಾರಿಡೆ (Laridae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಕ್ರೋಕೋಸೆಫಾಲಸ್ ರಿಡಿಬಂಡಸ್ (*Chroicocephalus ridibundus*) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಲೆಯ ಕೊಂಚ ಭಾಗವು ಕಡುಗಂದು ಬಣ್ಣಕ್ಕೂ, ಕೊಕ್ಕು ಮತ್ತು ಕಾಲುಗಳು ಗಾಢ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣಕ್ಕೂ ತಿರುಗುತ್ತವೆ. ಉಳಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಲೆಯ ಭಾಗವು ಕೇವಲ ಎರಡು ಕಪ್ಪು ಚುಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ದೇಹದ ಮೇಲ್ಭಾಗವು ಮೇಲ್ಭಾಗವು ತೆಳು ಬೂದು ಬಣ್ಣವಿದ್ದು, ತಳಭಾಗವು ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಇವುಗಳಿಗೆ ಕೀಟಗಳು, ಮೀನುಗಳು, ಹುಳುಗಳು ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿದ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಜೀವಿಗಳು ಆಹಾರವಾಗಿವೆ. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇವು ಕೆಲವು ಬೀಜಗಳು ಮತ್ತು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ.

ಚಿತ್ರ: ಸನತ್ ಶಾನುಭೋಗ

ಲೇಖನ: ದೀಪ್ತಿ ಎನ್.

ನೀವೂ ಕಾನನಕ್ಕೆ ಬರೆಯಬಹುದು

ಹಿಮಕರಡಿ ಎಂದಾಕ್ಷಣ ನಮ್ಮ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡುವ ಚಿತ್ರಣ, ಹಿಮಕರಡಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಮರಿಯು ಕರಗಿ ನೀರಾಗಿ ಉಳಿದಿರುವ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಮಂಜಿನ ಮೇಲೆ ನೆಲೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ನಿಂತಿರುವುದು. ಹೌದು, ಹಿಮ ಕರಡಿಗಳಿಗೆ ಆವಾಸ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಅದರ ಸಂತತಿ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿದೆ, ಅದರ ಉಳಿವು ಈಗ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಮೇಲೂ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ. ಇದು ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ನೆಲವಾಸಿ ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಪ್ರಾಣಿ. ಹಿಮಕರಡಿಗಳು ಆರ್ಕ್ಟಿಕ್ ವೃತ್ತ ಮತ್ತು ಅಕ್ವಪಕ್ಯದ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ.

ಇಂತಹ ದೂರದ ವಾಸಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮಾನವ ವಾಸಸ್ಥಳವಿರದ ಕಾರಣ, ಈಗಲೂ ಇರುವ ಬೇರೇ ಯಾವುದೇ ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಹಿಮಕರಡಿಯು ತನ್ನ ಮೂಲ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಎಷ್ಟು ಹಿಮಕರಡಿಗಳಿವೆಯೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗದು. ಆದರೆ, ಜೀವವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ 20,000ದಿಂದ 25,000 ಹಿಮಕರಡಿಗಳಿವೆ. ಈ ಕರಡಿಗಳಲ್ಲಿನ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ ಏರಿಕೆಯಿಂದ ಕುಸಿಯುತ್ತಿದೆ ಆದ ಕಾರಣ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಫೆಬ್ರವರಿ 27 ನ್ನು **"ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿಮಕರಡಿ ದಿನ"** ಎಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹಲವು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೈ ಜೋಡಿಸುವ ಮುಖೇನ ಇವುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಹಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಇದೇ ರೀತಿಯ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ನೀವೂ ಕಾನನಕ್ಕೆ ಬರೆಯಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯ ಪರಿಸರದ ಬಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಇರುವ ಕಾನನ ಇ-ಮಾಸಿಕಕ್ಕೆ ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಸಕ್ತರು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಥೆ, ಕವನ, ಛಾಯಾಚಿತ್ರ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಪ್ರವಾಸ ಕಥನಗಳನ್ನು ಕಾನನ ಮಾಸಿಕದ ಇ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಕಾನನ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಇ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸ: kaanana.mag@gmail.com

ಅಂಚೆ ವಿಳಾಸ:

ವೈಲ್ಡ್ ಲೈಫ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್ ಗ್ರೂಪ್,
ಅಡವಿ ಫೀಲ್ಡ್ ಸ್ಟೇಷನ್,
ಒಂಟೆಮಾರನ ದೊಡ್ಡಿ, ರಾಗಿಹಳ್ಳಿ ಅಂಚೆ,
ಆನೇಕಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ,
ಪಿನ್ ಕೋಡ್ : 560083. ಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಬಹುದು.

ಕಾನನ ಸಂಪಾದಕೀಯ ತಂಡ

ಡಾ. ಅಶ್ವತ್ಥ ಕೆ. ಎನ್.
ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ನಾಗೇಶ್ ಬಿ. ಎಸ್.
ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರು

ಧನರಾಜ್ ಎಂ.
ಸಹ ಸಂಪಾದಕರು (ವಿನ್ಯಾಸ)

ಮಹದೇವ ಕೆ. ಸಿ.
ಸಹ ಸಂಪಾದಕರು (ಪ್ರಕಟಣೆ)

ವಿಷಿನ್ ಬಾಳಿಗ ಬಿ. ಎಸ್.
(ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹೆ)

ಅನಂದ್ ಎಸ್.
(ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹೆ)

ಮುರಳಿ ಎಸ್.
ಸಂಪಾದಕೀಯ ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು (ತಿದ್ದುಪಡಿ)

ಡಾ. ಮಧುಸೂದನ ಹೆಚ್. ಸಿ.
ಸಂಪಾದಕೀಯ ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು (ತಿದ್ದುಪಡಿ)

ಮನೋನೇಶ ಕನಸುಗಾರ
ಸಂಪಾದಕೀಯ ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು (ತಿದ್ದುಪಡಿ)

ಹುಸೇನ್ ನೇಣಿಕೆ
ಸಂಪಾದಕೀಯ ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು (ತಿದ್ದುಪಡಿ)

ಪರಿಸರದ ಬಗೆಗಿನ ಏಕೈಕ ಕನ್ನಡ
ಇ-ಮಾಸಿಕಕ್ಕೆ ನೀವೂ ಸಹ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ

Join hands with the only Kannada
e-magazine on environment

ಕಾನನ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಹಲವಾರು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ೧೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅದರ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ (website) ಸ್ವಲ್ಪ ವೆಚ್ಚ ತಗುಲುತ್ತದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುವ ದಾನಿಗಳು ದೇಣಿಗೆ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಸಹಕರಿಸಬಹುದು.

With the help of many volunteers kaanana is reaching thousands of readers from past 13 years. But it requires some amount for its maintenance. Hence we request interested candidates to support kaanana by donating.

Account details are as below *

Bank Name: Bank of Baroda

Account type: Current account

Account no: 67560200001138

Account Name: Wildlife Conservation Group

IFSC Code: BARB0VJRAGI (zero in middle)

Contact for more information:

<https://kaananamag.in/>

<https://indiawcgroup.org/>

Ashwath KN : +91 9740919832

Nagesh OS : +91 9620223223

*- Donations are exempted from Income Tax under section 80 G (IT act 1961)

